
OBSAH

Úvod	9
Předmluva	12
Řeč – živý fenomén kultury	12
Člověk a kultura	13
Řeč a kulturní informace	15
Řeč mluvená a psaná (aktivní a pasivní kulturní genom)	18
Řeč a informační společnost	20
Klesající zájem o obecné problémy	23
Růst zájmu o správnou mluvu	24
1. Historie a současnost rétoriky	27
1.1 Zrod rétoriky ve starověkém Řecku	27
1.2 Římské řečnictví	29
1.3 Rétorika a středověk	31
1.4 Renesanční rétorika	32
1.5 Přínos české rétoriky	33
2. Technika mluveného projevu	35
2.1 Správné dýchání (respirace)	35
2.2 Tvoření a užívání hlasu (fonace)	39
2.3 Přesná a pečlivá výslovnost (artikulace)	44
2.3.1 Tvoření a výslovnost samohlásek	45
2.3.2 Tvoření a výslovnost souhlásek	49
2.4 Spisovná výslovnost	61
2.4.1 Samohlásky	61
2.4.2 Souhlásky	62
2.5 Výslovnost cizích slov	66
2.5.1 Zásady české výslovnosti přejatých slov	66
2.6 Vady výslovnosti	69
2.7 Zvuková modulace řečového projevu	71
2.7.1 Frázování	71
2.7.2 Větný přízvuk	73

2.7.3	Intonace	75
2.7.4	Mluvní tempo	78
3.	Druhy řečnických projevů	81
3.1	Referát	82
3.2	Přednáška	85
3.2.1	Rozhlasová přednáška	88
3.3	Diskuzní příspěvek	93
3.4	Slavnostní proslovy (proslov oslavný, smuteční, připitek)	97
3.5	Řeč politická, řeč slavnostní, řeč soudní	102
3.6	Řeč (jazyk) bankovní	110
3.7	Veřejná informace, interview, tisková konference	111
3.7.1	Interview – vystoupení v rozhlasu, televizi a v novinách	112
3.7.2	Tisková konference	116
3.8	Televizní vystoupení	118
3.9	Vyprávění	120
4.	Výběr a využití řečnických jazykových prostředků	125
4.1	Slovní zásoba	126
4.2	Stavba vět	127
4.3	Jazykové prostředky umožňující navázání kontaktu s posluchači	128
4.4	Jazykové prostředky zvyšující účinnost řeči	129
4.5	Fráze ve veřejném projevu	142
5.	Příprava a přednes mluveného projevu	148
5.1	Příprava řeči	149
5.1.1	Postup při zpracování	149
5.2	Úvod a závěr řeči	161
5.3	Přednes	164
5.3.1	Způsoby přednesu	165
5.3.2	Podmínky kultivovaného přednesu	167
6.	Psychologické aspekty rétorických dovedností	170
6.1	Tréna a jak s ní pracovat	170
6.1.1	Reichovy zóny	173
6.1.2	Pohybové a dechové korekce zátěží	174
6.1.3	Dýchačí aktivity	176
6.1.4	Protistresová organizace myšlení aneb Proč pozitivně myslet	177

6.2	Mimoslovní signály a jejich význam	181
6.2.1	Mimojazykové výrazové prostředky projevu	182
7.	Cvičné texty k rozvoji rétorických dovedností	188
7.1	Nemotivované porušování slovesné vazby	188
7.1.1	Kontaminace	188
7.1.2	Zeugma	189
7.2	Anakolut	189
7.3	Nadužívání dějových substantiv	190
7.4	Synonyma	191
7.5	Nepravá vedlejší věta	192
7.6	Nadbytečná slova	192
7.7	Nevhodný pořádek slov ve větě	193
7.8	Klíč ke cvičením 1–8	194
8.	Vybrané texty	198
8.1	Ukázka řeči politických	198
8.2	Ukázky textů dialogických	201
8.3	Ukázky textů humorných	207
8.4	Ukázky brněnské hantýrky	220
	Literatura	226
	Jmenný rejstřík	229